

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

Judecători - Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Alerguș Constantin și Toma Nadejda,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocata Gorencu Cornelia în numele inculpatului Braganciuc Igor, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Criuleni din 18 noiembrie 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 ianuarie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Braganciuc Igor XXX, născut la XXXX,
originar și domiciliat în sat. XXX, r-nul XXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 24.09.2016 – 18.11.2016 (prima instanță);
2. 08.12.2016 - 10.01.2017 (instanța de apel);
3. 21.03.2017 - 20.06.2017 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Criuleni din 18 noiembrie 2016, pronunțată în baza prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, Braganciuc Igor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, a constatat că Braganciuc Igor la data de 30 mai 2016, ora 08.00, avînd scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, știind cu certitudine că, la domiciliul lui Rusu Iuliei nu este nimeni și știind că, aceasta are un polizor unghiular de prelucrare a metalului, cunoscând unde acesta se află, a pătruns în gospodăria ultimei, situată în satul XXXX, raionul XXXX de unde a sustras din garaj un polizor unghiular de model „Эппром” la prețul de 950 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal – *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșite prin pătrundere în alt loc pentru depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, legalitatea și temeinicia acesteia a fost contestată cu apel de către procuror, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Braganciuc Igor să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal și condamnat la o pedeapsă sub formă de închisoare, pe un termen de 2 ani 8 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În motivarea apelului, a invocat că Braganciuc Igor a fost condamnat de două ori la închisoare pentru infracțiuni intenționate și anume - prin decizia Tribunalului Militar din or. Chișinău din 18.02.1995 și prin Hotărârea Curții Supreme de Justiție din 17.05.2008, iar acesta a mai comis o infracțiune cu intenție și în cazul dat este prezentă recidiva periculoasă. Conform prevederilor art. 34 alin. (2) lit. a) din Codul penal “Recidiva se consideră periculoasă dacă persoana anterior condamnată de doua ori la închisoare pentru infracțiuni intenționate a săvârșit din nou cu intensitate o infracțiune”.

Apelantul a considerat că instanța de judecată la stabilirea pedepsei urma să țină cont de prevederile art. 82 alin. (2) din Codul penal, conform căruia “mărimea pedepsei pentru recidiva periculoasă este de cel puțin două treimi din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod”. Pedeapsa maximă stabilită la art. 186 alin. (2) din Codul penal este de 4 ani închisoare, iar două treimi din această pedeapsă este de 2 ani și 8 luni închisoare și instanța de judecată nu putea să aplice o pedeapsă mai blândă.

De asemenea, apelantul a mai invocat că instanța de judecată la stabilirea pedepsei urma să țină cont și de faptul că, inculpatul vina sa în comiterea infracțiunii imputate a recunoscut-o pe deplin și a solicitat examinarea cauzei penale în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală. Astfel, conform prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală „Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplica pedeapsa închisorii de 30 de ani.” Astfel, datorită faptului că inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, acesta beneficiază de o reducere cu o treime a limitei de pedeapsă cu închisoare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 ianuarie 2017, apelul declarat a fost admis, casată sentința în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Braganciuc Igor a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal stabilindu-i pedeapsă cu închisoare pe termen de 2 ani 8 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat, că la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia, că inculpatul Braganciuc Igor a săvârșit infracțiunea incriminată.

La fel instanța de apel a reținut că prezenta cauză a fost judecată de către instanța de fond în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate de către Braganciuc Igor, prin cererea depusă personal (f.d.113, vol.I), pînă la începerea cercetării judecătorești pe caz.

Astfel, instanța de fond, chestionîndu-l pe inculpatul Braganciuc Igor, în ce privește recunoașterea bazei probante administrate pe caz și a faptelor reținute în rechizitoriu, în corespundere cu art. 364¹ alin. (4) Cod de procedură penală, prin încheierea protocolară din 25 octombrie 2016 (f.d.114 verso, vol. I) a admis cererea inculpatului, pe motiv că din probele administrate, rezultă că fapta este stabilită, iar în cauză sunt suficiente date cu privire la personalitatea sa, ce ar permite stabilirea corectă a pedepsei penale, după care a recurs la interogarea inculpatului potrivit regulilor de audiere a martorului, efectuînd cercetarea nemijlocită a bazei probante administrate pe caz.

Instanța de apel a considerat, că judecînd cauza penală instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și din punct de vedere al coroborării lor, corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului Braganciuc Igor, în fapta incriminată și a încadrat corect acțiunile acestuia în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a considerat că instanța de fond eronat a numit inculpatului Braganciuc Igor pedeapsa sub formă de 2 ani închisoare din următoarele considerente: potrivit materialelor cauzei penale Braganciuc Igor a fost condamnat de două ori la închisoare pentru infracțiuni intenționate și anume - prin decizia Tribunalului Militar din or. Chișinău din 08.02.1995, prin sentința judecătoreiei Criuleni din 25 noiembrie 2002, și prin Hotărîrea Curții Supreme de Justiție din 17.05.2008, ulterior a mai comis o infracțiune cu intenție, astfel se consideră că inculpatul a comis infracțiunea în stare de recidivă periculoasă.

Iar potrivit art. 82 alin. (2) Codul penal, “mărimea pedepsei pentru recidivă periculoasă este de cel puțin două treimi din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod”.

Astfel, pedeapsa maximă stabilită la art. 186 alin. (2) din Codul penal este de 4 ani închisoare, iar două treimi din această pedeapsă sunt de 2 ani și 8 luni închisoare.

La fel conform prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală „Inculpatul care a recunoscut săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.” Astfel, inculpatul beneficiază de o reducere cu o treime a limitei de pedeapsă cu închisoare care va constitui 2 ani 8 luni închisoare.

Astfel, instanța de apel a conchis că instanța de fond la stabilirea și numirea pedepsei inculpatului nu a dat deplina eficiență prevederilor menționate și a aplicat față de inculpatul Braganciuc Igor o pedeapsă prea blîndă.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală în privința inculpatului Braganciuc Igor nu poate fi atins decît prin,

stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani 8 luni, reeșind din prevederile art. 82 alin. (2) Codul penal și prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanțele ierarhic inferioare avocata Gorencu Cornelia în numele inculpatului a declarat recurs ordinar, care invocând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

În argumentarea recursului declarat, recurenta a invocat că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, astfel, probele administrate pe dosar nu au fost verificate de către instanța de apel sub prisma art. 101 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a aplicat o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale, ceea ce condiționează ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Consideră că instanța de apel nu a respectat criteriile generale de individualizare a pedepsei, stabilind o pedeapsă prea aspră.

Mai indică că la aplicarea pedepsei lui Braganciuc Igor instanțele de judecată nu au dat o deplină eficiență prevederilor prevăzute de art. 61, 75 Cod penal, pedeapsa stabilită nu este una echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei penale.

În continuare, recurenta consideră că, instanțele de judecată nu au dat o deplină eficiență următoarelor fapte: Braganciuc Igor a recunoscut pe deplin vina în comiterea infracțiunii incriminate, a depus cerere prin care cauza a fost examinată în procedura simplificată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, se căiește sincer de cele comise, partea vătămată în instanța de apel a indicat că nu are pretenții față de inculpat, la locul de trai se caracterizează satisfăcător, ceea ce denotă faptul, că inculpatul conștientizează pericolul social al faptelor comise precum și urmările acestor fapte.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către apărătorul inculpatului, menționând că acesta este inadmisibil, ca vădit neîntemeiat.

8. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, din alte motive decât cele invocate de recurent, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

În drept, soluția instanței de recurs se fundamentează pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), în coroborare cu art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a sentinței și deciziei instanței de apel și dispunerea încetării procesului penal, în cazul în care fapta comisă de inculpat constituie o contravenție.

În același sens, se face trimitere și la dispoziția art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit căreia, în cazul în care fapta persoanei constituie o contravenție administrativă, instanța încetează procesul penal și, concomitent, soluționează cauza conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova.

Colegiul lărgit atestă că, avocata Gorencu Cornelia în numele inculpatului critică decizia instanței de apel în latura penală, și anume, își manifestă dezacordul în partea stabilirii pedepsei inculpatului, pe care o consideră prea aspră, indicând ca temei de recurs pct. 6), 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, ori sau aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurent s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că, instanțele ierarhic inferioare, verificând cele imputate lui Braganciuc Igor prin rechizitoriu, corect au conchis la ziua adoptării hotărârilor asupra condamnării acestuia în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, însă avînd în vedere modificările legislative efectuate în Codul contravențional prin Legea nr. 208 din 17.11.2016, care au intrat în vigoare la 16.03.2017, fapta comisă de inculpat în prezent deja constituie o contravenție administrativă, iar în temeiul art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care fapta persoanei constituie o contravenție administrativă, instanța încetează procesul penal și, concomitent, soluționează cauza conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova.

Așadar, avînd în vedere cele consemnate supra, Colegiul penal lărgit consideră că recursul declarat de avocata Gorencu Cornelia în numele inculpatului urmează a fi admis și din alte motive decît cele formulate de recurent în cererea de recurs, cu încetarea procesului penal în privința lui Braganciuc Igor, pe motiv că fapta comisă de acesta constituie contravenția prevăzută de art. 105 Cod contravențional, adică sustragerea prin furt în proporții mici din avutul proprietarului.

Totodată, Colegiul penal lărgit constată că incident speței date este temeiul de casare stipulat de legislator în art. 427 alin. (1) pct. 13) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului atunci cînd a intervenit o lege penală mai favorabilă aplicabilă condamnatului. La caz, se reține că legea mai favorabilă aplicabilă inculpatului a intervenit la momentul intrării în vigoare a modificărilor din Codul contravențional, adică la data de 16.03.2017.

Astfel, reieșind din învinuirea înaintată lui Braganciuc Igor și fapta constatată de către instanțele de fond, infracțiunea de furt a fost comisă de către inculpat la data de 30 mai 2016, iar prejudiciul cauzat de acesta a fost estimat la suma de 950 lei, care ulterior a fost recuperat de către inculpat.

Potrivit dispoziției art. 18 Cod contravențional (red. Legii nr. 208 din 17.11.2016) se consideră proporții mici valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală sau valoarea pagubei pricinuite care, la momentul săvîrșirii contravenției, nu depășește 20% din

cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat, aprobat de Guvern pentru anul în curs la data săvârșirii faptei.

Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 879 din 23.12.2015, s-a aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016, în mărime de 5050 lei.

Respectiv, la momentul săvârșirii infracțiunii de furt de către Braganciuc Igor, adică la data de 30.05.2016, 20% din cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2016, constituia suma de 1010 lei, ce constituie proporții mici.

Astfel, în prezent la momentul săvârșirii faptei infracționale, mărimea prejudiciului cauzat prin infracțiunea specificată la art. 186 alin. (1) Cod penal trebuie să depășească suma de 1010 lei, pentru a putea fi reținută în sarcina inculpatului condamnarea în baza acestui articol, în caz contrar, în privința făptuitorului urmează a fi aplicată răspunderea în baza art. 105 Cod contravențional.

Prin urmare, având în vedere că valoarea bunului sustras pe ascuns de către Braganciuc Igor este de 950 lei și conducându-ne de prevederile art. 10 alin. (1) Cod penal, potrivit cărora legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, la caz, urmează a se dispune încetarea procesului penal în privința lui Braganciuc Igor, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, din motiv că fapta comisă de acesta constituie contravenția prevăzută de art. 105 Cod contravențional.

Colegiul penal lărgit reiterează că valoarea bunului sustras pe ascuns de către inculpat nu atinge pragul ilicitului penal și din atare considerente, este necesar de a reîncadra juridic fapta reținută în sarcina lui Braganciuc Igor din prevederile art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal în art. 105 Cod contravențional.

Avînd în vedere că instanța de recurs a statuat asupra încadrării juridice a acțiunilor comise de Braganciuc Igor la 30 mai 2016, în baza art. 105 Cod contravențional, adică sustragerea în proporții mici din avutul proprietarului prin furt, a bunurilor în sumă de 950 lei, care se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, urmează a fi aplicate și prevederile art. 30 Cod contravențional (red. Legii nr.178 din 11.07.2012), care era în vigoare la ziua comiterii faptei și care stipula că termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de 3 luni, iar acesta curge de la data săvârșirii contravenției.

Din materialele cauzei se constată că fapta pentru care Braganciuc Igor a fost condamnat a fost comisă de acesta la data de 30 mai 2016, astfel din momentul săvârșirii contravenției a expirat termenul de tragere la răspundere contravențională indicat supra.

În consecință, în speța dată se constată circumstanța prevăzută de art. 30 Cod contravențional, care condiționează tragerea la răspundere a contravenientului, respectiv Braganciuc Igor urmează a fi liberat de răspunderea contravențională, în legătură cu expirarea termenului de prescripție, totodată Braganciuc Igor urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau acesta nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

9. În conformitate cu art. 332 alin. (2), 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocata Gorencu Cornelia în numele inculpatului Braganciuc Igor, casează total sentința Judecătoriei Criuleni din 18 noiembrie 2016 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 ianuarie 2017, în cauză penală privindu-l pe ***Braganciuc Igor XXX***, pronunțând următoarea hotărâre.

Se dispune încetarea procesului penal pe învinuirea în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, fiindcă fapta incriminată constituie contravenția administrativă prevăzută de art. 105 Cod Contravențional.

Conform art. 30 Cod Contravențional inculpatul Braganciuc Igor XXX se eliberează de răspunderea contravențională din motivul expirării termenului de prescripție.

Inculpatul Braganciuc Igor XXXX urmează a fi eliberat imediat din penitenciar dacă nu are de executat pedeapsa - închisoare sau măsură preventivă – arest în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 29 iunie 2017.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Alerguș Constantin

Toma Nadejda